Vindkraft

Starkt blinkande ljus fortsätter störa boende

15 augusti 2025 05:00

Starkt blinkande ljus från vindkraftsparken Sötterfällan i Beth utanför Bottnaryd fortsätter att besvära de boende. Samtidigt planeras det för nya vindkraftverk i närområdet.
– När det inte blir som utlovat i Sötterfällan påverkar det även tilltron till nästa vindkraftsprojekt, säger Marcus Parsmo.

Rebecca Staf
Text
Pär Grännö
Foto

Marcus Parsmo reagerar på det knakande ljuset som två av vindkraftverken börjat ge ifrån sig. Han undrar varför detta inte upptäcks vid tidigare kontroller.
Bild: Pär Grännö

Vinden tar tag i träden intill Marcus Parsmos gård utanför Bottnaryd. Det är en molnig förmiddag och det blåser bra i de tio vindkraftverken, som är 150 meter höga och som ligger i vindkraftparken Sötterfällan.

Marcus Parsmo går före in genom dörren till huset samtidigt som han pratar med sina två katter. Han slår sig ner framför datorn i vardagsrummet. Här finns all dokumentation han samlat ihop och som rör Sötterfällan.

– Vindkraft behöver inte vara något som polariserar. Men jag tycker att man ska följa tillståndet och att det ska vara en fungerande tillsyn, säger Marcus Parsmo och visar en rad filmer som han tagit på vindkraftverken genom åren.

Han har filmat vid olika datum, olika platser och när det varit olika förhållanden just för att få en så tydlig bild som möjligt av hur det ser ut på platsen. Dokumentationen är viktig, förklarar han, för annars kan någon påstå att det han säger inte stämmer.

Han är tydlig med att det inte handlar om vindkraftens vara eller inte vara. Han uppger sig inte heller vara den som är mest påverkad av Sötterfällan.

Blivit bättre

Från början var Marcus Parsmo inte ens särskilt engagerad i vindkraftsplanerna och när verken var på plats 2019 körde han en annan väg för att slippa se dem. Men så började problemen med de blinkande ljusen.

Marcus Parsmo upplever fortfarande att det vär problem med ljuset vid Sötterfällan.
Bild: Pär Grännö

Marcus Parsmo pekar mot datorns skärm och visar hur en av lamporna på verken lyser kraftigare. Trots att han bor 3,5 kilometer från närmaste verk syns ljuset tydligt in i hans trädgård. Filmen är från februari 2023.

Han visar nästa film en bit framåt i tiden. Vid den här tidpunkten hade han hört av sig till vindkraftsbolaget om belysningen.

– Nu har det blivit bättre än vad det var då, när den här filmen gjordes, men jag tror inte att det hade blivit det om jag inte legat på, säger Marcus Parsmo.

En anledning till att det blivit bättre är att en av de två lamporna på verken har släckts. För ett år sedan slog blixten ner i ett av verken. Då var belysningen helt släckt under ett halvår, vilket inte heller är bra med tanke på att ljuset behövs för flygtrafiken.

Marcus Parsmo anser fortfarande att lamporna på verken inte blinkar korrekt, vilket gör att han nu gör en anmälan till kommunen där han önskar att kontroller görs. Han tycker att kommunen, vid konstaterade brister, ska förlägga bolaget med vite eller sanktioner om de inte genast fixar problemet.

Marcus Parsmo mäter ljusnivåerna en vanlig dag i augusti. Han uppger att det framför allt är vintertid som ljudnivåerna överskrids.
Bild: Pär Grännö

En annan aspekt han lyfter fram är ljuden från vindkraftverken, som enligt hans dokumentation överstiger det tillåtna gränsvärdet 40 decibel. Men det är också ett annat ljud, som dykt upp de senaste tre månaderna, som fått honom att reagera.

Marcus Parsmo åker ut till Sötterfällan. Han kör på de nygjorda grusvägarna, förbi skylten som varnar för risken för snöras och istappar och ända fram till ett av vindkraftverken.

Han kliver ur bilen och plockar han upp några bitar hårt material som ligger under verket. Han har varit här vid flera tillfällen och har märkt hur det börjat dyka upp grejer på marken.

Inte normalt

Långt ovanför Marcus Parsmos huvud svischar vindkraftverkens blad i blåsten. Men det är ingen kraftig vind och ljudet beskriver Marcus Parsmo som normalt och inte som avvikande från det normala. Den här gången tar han inte ens fram ljudmätaren från bagaget för att mäta.

Han visar en inzoomad film på mobilen som han tagit med en drönare och som visar ett av verkets blad. Det ser ut att saknas en mindre bit längst ut på ena bladet. Ytterligare en film visar något som ser ut som ena bladet vikt sig lite.

Ljudet från vindkraftverket ändrar karaktär och låter mer knakande. Det är det ljudet som Marcus Parsmo ville visa och som de senaste tre veckorna även dykt upp på ett av de andra verken.

– Det är inte normalt. Jag tror att det här verket kommer att vika sig, men kan inte säga det säkert. Någon borde ta det på allvar. Lyssna, nu vobblar det, säger han, rättar till kepsen på huvudet och fortsätter:

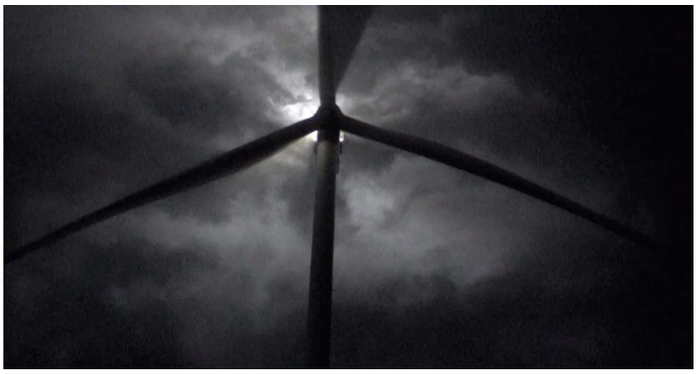

Marcus Parsmo har filmat vindkraftverken i Sötterfällan för att jämföra hur det såg ut när de lyste som mest men också hur det såg ut när belysningen släckts ner.
Bild: Marcus Parsmo

– Vad som händer om bladen lossnar? Då springer man.

När vinden tar fart och knarrandet ökar får han en flyktkänsla och känner obehag.

– Jag får ingen bra magkänsla. Nu har samma ljud börjat komma även från det där verket, fortsätter Marcus Parsmo och pekar på ett av de andra verken.

Han fortsätter färden genom skogen, förbi gårdar med katter som jagar skogsfåglar, förbi några rådjur och fåglar som kryssar mellan trädtopparna.

Vid Snyggebo stannar han till igen, kliver ur och tar fram ljudmätaren. 39 decibel, strax under gränsvärdet.

– På vinterhalvåret kan det ligga på 44-48 decibel och jag har även mätt upp en bit över 50. Då vågade hästarna på den här gården inte gå in i stallet, säger Marcus Parsmo, som hoppas att även ljudnivåerna kontrolleras ordentligt.

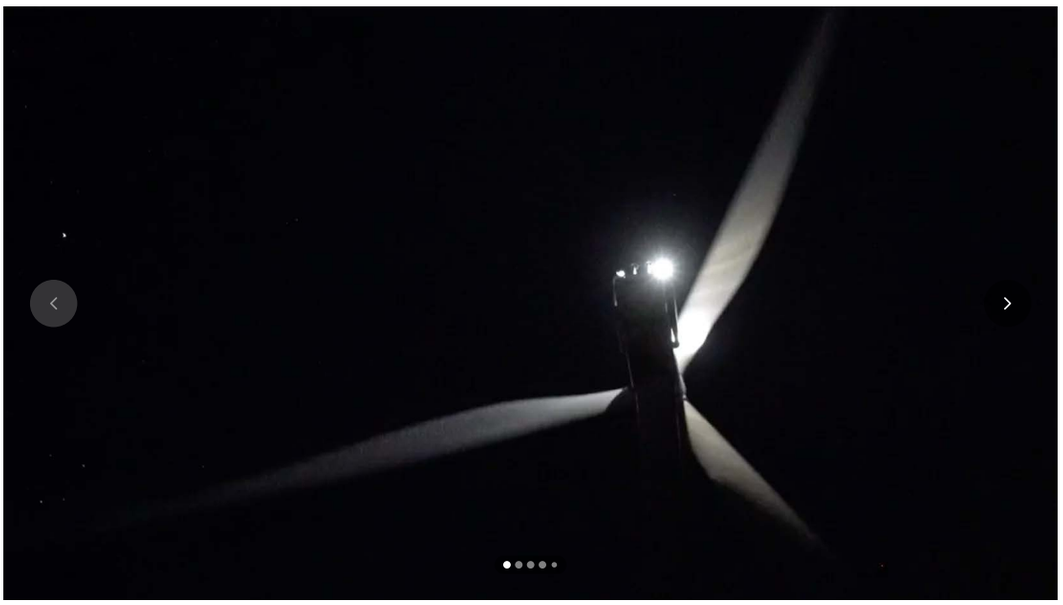

Marcus Parsmo har i flera år dokumenterat ljuset från vindkraftsparken Sötterfällan.
Bild: Marcus Parsmo

Fotnot: *Efter JP:s besök var representanter från vindkraftsbolaget på plats för en undersökning. De var inte överens med Marcus Parsmo kring hans upplevelse av*

Sötterfällans problem. Förklaringen till det knakande ljudet uppgavs vara lager i bladen som behövde bytas, men Marcus Parsmo vidhåller att detta inte kan vara den enda förklaringen.

Vindkraftparken Sötterfällan – detta har hänt

Redan under 2019 har boende vid vindkraftparken Sötterfällan uppgett att de störts av blinkande varningslampor, som ger ett kraftigt sken på natthimlen. I december 2023 uppmärksammade JP att läget inte hade förbättrats.

Vindkraftbolaget Eolus, som äger parken, uppgav i maj 2023 att det fanns ett fel som gjorde att hinderbelysningens lampor under en tid lyste med full effekt hela dygnet, i stället för att dimras ner under dygnets mörka timmar. De uppgav att felet åtgärdats, men boende höll inte med.

Jönköpings kommun besökte verken 2023, men kunde inte göra en korrekt bedömning på grund av dåligt väder. Ett nytt besök planerades därför ihop med Eolus.

Efter att belysningen lyste konstigt stängdes den av helt under cirka ett halvårs tid. Det gjordes försök att tända belysningen igen efter det, men nya klagomål gjorde att ljuset stängdes ner igen. Senare tändes belysningen igen, men klagomålen fortsatte.

Det visade sig att det rörde sig om ett tillverkningsfel och att samtliga lampor skulle bytas ut. Lamporna släcktes därför igen. När de nya lamporna kom upp konstaterades det att de nya lamporna lyste för starkt på grund av ett installationsfel, och lamporna släcktes på nytt.

Felet åtgärdades, lamporna tändes på nytt då allt uppgavs fungera som det skulle. Men boende hävdar att det fortfarande är problem.

Nu har Marcus Parsmo gjort en anmälan till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen om att inleda ett tillsynsärende, säkerställer mätningar av ljusstyrka och blinkfrekvens och dokumenterar platsbesök och kontroller. Om det finns brister uppmanas kommunen omedelbart se till att bolaget rättar till dessa och överväger vite eller sanktioner.

Visa mindre

Dela artikeln

Rebecca Staf
rebecca.staf@jp.se
036-291 26 08
Följ

Pär Grännö
par.granno@jp.se
036-30 40 42
Följ

Vindkraft Följ

Vindkraft

Kommunens dilemma: ”Omöjligt att få en riktig kontroll”

15 augusti 2025 05:00

Det har gjorts många kontroller av vindkraftsparken Sötterfällans belysning genom åren. Men enligt Jönköpings kommun har det inte gått att få något exakt svar om belysningens ljusstyrka.
– Det är omöjligt att få en riktig kontroll, säger Magnus Nilsson, miljö- och hälsoskyddsinspektör på Jönköpings kommun.

Rebecca Staf
Text

Pär Grännö
Foto

Jönköpings kommun ser en skillnad i belysningen mellan Sötterfällan ocn andra vindkraftsverk, men kan inte heller säga säkert att belysningens ljusstyrka inte håller rätt nivåer.
Bild: Pär Grännö

Magnus Nilsson har tagit emot klagomål om ljus och ljud från Sötterfällan i Bottnaryd.

– Enligt tillståndet får det inte lysa mer än enligt föreskrifternas krav. Det får inte lysa så det orsakar onödigt mycket störningar för närboende. Men belysningen i fält går inte mäta på det sättet, säger Magnus Nilsson.

Ute i fält har kommunen jämfört belysningen mellan Sötterfällan och närliggande vindkraftparker med samma krav och sett en skillnad. Men det har varit svårt att veta om det beror på ljusstyrkan eller om det har att göra med ljuspulsen när belysningen startar upp.

– Vid Sötterfällan blir det mer som ett blixtljus än om man jämfört med Hornamossen i Habo/Mullsjö. I Sötterfällan är ljuset också lite mer vitt. Men det har inte gått att säga om det är en skillnad i ljusstyrkan, förklarar Magnus Nilsson.

Kommunen har begärt in tillverkningsprotokoll för lampan som sitter i Sötterfällan, där det står vilken ljusstyrka och spänning av ström det är. De har bett vindkraftbolaget mäta och någon avvikelse har inte rapporterats.

Måste kunna säga säkert

– Vi måste kunna säga säkert att de inte uppfyller kraven enligt lagen innan vi kräver dyra åtgärder av bolaget, säger Magnus Nilsson.

Vem ansvarar för att det är rätt belysning?

– Bolaget ska utföra egenkontroll på verket och kommunen ska kontrollera att det sköts. Vissa saker är enklare att se direkt i fält. Ljusstyrkan är svår att kontrollera, säger Magnus Nilsson.

Kommunen är huvudansvariga för hinderbelysningen. Egentligen är det Transportverket, men i och med att det står i villkoret att belysningen inte ska vara störande för boende blir även kommunen involverade.

– Vi har pratat med Transportstyrelsen, eftersom det egentligen är de som ska utföra tillsynen på fältet och kontrollera ström och spänning, fortsätter Magnus Nilsson.

Han förklarar att det har gjorts flera åtgärder som rör belysningen. Tidigare var det dubbla lampor, men nu har den ena lampan tagits bort.

Så här såg belysningen ut vid Sötterfällan den 11 augusti i år.
Bild: Marcus Parsmo

Den som upplever problem med ljuset ska vända sig till kommunen, som pratar med Transportstyrelsen. Transportstyrelsen uppges dock inte regelmässigt ge sig ut för kontroller då det handlar om så långa avstånd, och därför blir det kommunen som åker ut.

Nära gränsen

– Det är dyra och svåra mätningar för att kontrollera ljudet. Vi kan ålägga bolaget att göra mätningar och det står i tillståndet att mätningar ska göras efter en viss tid från att vindkraftsparken tagits i drift. I Sötterfällan gjordes mätningar för fem år sedan och då var det några fastigheter som var nära gränsen som är satt på 40 decibel, berättar Mats Nilsson.

Gränsen har satts för att boende bedöms kunna klara en viss typ av olägenheter innan det bedöms medföra en påtaglig störning. Samtidigt kan det vara lägre decibel och ändå upplevas som störande, enligt Mats Nilsson. Vid besök på plats har ljudnivåerna inte överstigit gränsvärdet.

Vem vänder sig boende till om man är orolig för att det ska falla ner något från ett vindkraftverk?

– Det är alltid bolaget som har huvudansvaret, men man vill inte att något ska hamna mellan stolarna så flera myndigheter kan bli inblandade. I första hand vänder sig boende till bolaget, men om man upplever att man inte blir tagen på allvar kan man höra av sig till oss, säger Mats Nilsson, som inte själv hört om några knakande ljud från Sötterfällan.

Dela artikeln

Rebecca Staf
rebecca.staf@jp.se
036-291 26 08
Följ

Pär Grännö
par.granno@jp.se
036-30 40 42
Följ

Vindkraft Följ

Jönköpings kommun
Den kommunala verksamheten
Följ

Om Jönköpings-Posten

Jönköpings-Posten utkom första gången den 17 januari 1865. Motto: "Det lokala är det viktigaste i världen!". Vår affärsidé är att erbjuda våra läsare och annonsörer ett brett utbud av innehåll med högt läsvärde som speglar och är anpassat till dagens lokala samhälle. JP finns som sajt, app, papperstidning och e-tidning.